

19.10.2012
Päivitetty 24.1.2013
Päivitetty 31.12.2013

Ohjeet henkilön kuvailutietojen merkitsemiseksi Fennican auktoriteettitietokantaan Marc 21-formaatissa.

Tässä ohjeessa esitellään lyhyesti tavallisimmin tarvittavia ohjeita henkilön kuvailutietojen merkitsemiseksi Fennican auktoriteettitietokantaan Marc21 formaatissa. Ohje perustuu Suomalaisten luettelointisääntöjen Hakutieto-osaan (Henkilön nimet otsikossa), josta löytyy tarvittaessa tarkempia ohjeita sekä Julkilausumaan kansainvälisistä luettelointiperiaatteista. Ohjeissa on myös huomioitu RDA (Resource Description and Access). Formaatin osalta ks. tarkemmin [Marc21 auktoriteettiformaatti](#), [Marc21 Format for Authority Data](#).

Tarkoitus

Henkilön kuvailutietojen tarkoitus on auttaa käyttäjää:

- löytämään aineistoja joihin henkilö jollain tavalla liittyy
- tunnistamaan henkilö. Kuvailutietojen tulisi erottaa kuvailtu henkilö muista
- ymmärtämään miksi henkilön nimi on valittu ensisijaiseksi nimeksi tai vaihtoehtoiseksi nimeksi (esim. tiedonlähteet)
- ymmärtämään nimien välinen suhde (esim. todellinen nimi / pseudonyymi -viittaukset)

Yleiset periaatteet

Kuvailu laaditaan yleensä suomalaisista tai Suomessa asuvista/toimivista henkilöistä. Ulkomaalaisista henkilöistä kuvailu laaditaan, jos se on tiedonhaun kannalta tarpeellista, esim. jotta voidaan luoda *katso-* ja *katso myös* -viittaukset, esim. moniosaiset nimet, nimet jotka sisältävät etuliitteitä.

Henkilö tarkoittaa todellista henkilöä tai todellisen henkilön (yksin tai yhdessä yhden tai useamman muun henkilön kanssa) luomaa identiteettiä.

Henkilöauktoriteettitietueen rakenne MARC21ssä

Nimiö

Fennicassa nimiön merkkipaikoista on näkyvissä kolme

- ❖ 05 = tietueen status: n = uusi tietue, c = päivitetty tietue
- ❖ 06 = auktoriteettitietueen koodi: z = auktoriteettitietue
- ❖ 17 = tietueen valmius: n = valmis auktoriteettitietue

008 – Informaatiokoodit

Fennican merkkipaikat ovat

- ❖ 07 = translitterointikoodi: n = soveltumaton ; translitteroiduille nimille: g = totuttu romanisointitapa
- ❖ 08 = luettelon kieli: | = ei koodattu
- ❖ 09 = tietueen laatu: a = vahvistettu otsikkomuoto
- ❖ 10 = luettelointisääntö: d = AACR2:ta vastaava
- ❖ 11 = tesaarus/sanasto: | = ei koodattu
- ❖ 12 = sarjan tyyppi: | = ei koodattu
- ❖ 13 = sarjan numerointi: | = ei koodattu
- ❖ 14 = käyttö pää- ja lisäkirjauksena: a = käytettävissä
- ❖ 15 = käyttö asiasanakirjauksena: a = käytettävissä
- ❖ 16 = käyttö sarjakirjauksena: b = ei käytettävissä
- ❖ 17 = asiasanan lisämääreen tyyppi: | = ei koodattu
- ❖ 28 = virallisen tahon tyyppi: | = ei koodattu
- ❖ 29 = viittausten arviointi: a = viittaukset muodostettu samojen sääntöjen mukaan
- ❖ 31 = päivitys: a = tieto on käytettävissä
- ❖ 32 = samat henkilönnimet: a = erottuva henkilön nimi
- ❖ 33 = vahvistamisen taso: a = täysin vahvistettu
- ❖ 38 = tietosisältöä muutettu: _ = ei muutettu
- ❖ 39 = luetteloiva organisaatio: _ kansallisbibliografia

Vaihtuvamittaiset kentät

Henkilöauktorettitietueessa käytettävät vapaamittaiset kentät

- 040 > kuvaileva organisaatio
- 046 > syntymä-, kuolinaika
- 100 > auktorisoitu hakutieto
- 400 > vaihtoehtoinen hakutieto, katso-viittaus
- 500 > todellisen nimen ja pseudonyymin välinen suhde, katso myös – viittaus
- 370 > paikannimi
- 371 > osoite
- 372 > toiminta-ala
- 373 > viiteyhteisö
- 374 > ammatti tai ala
- 375 > sukupuoli
- 377 > kieli
- 378 > henkilön nimen täydellinen muoto
- 663 > monitahoinen nimen/nimien ja pseudonyymi/pseudonyymien välinen suhde, monitahoinen katso myös -viittaus
- 667 > sisäinen huomautus
- 670 > huomautus tiedonlähteestä
- 678 > huomautus elämänkerta- tai historiatiedoista

- 680 > julkinen huomautus